



***STRATEŠKI NAČRT
MESTNE KNJIŽNICE
PIRAN***

2020 - 2024

Piran, december 2019



MESTNA KNJIŽNICA PIRAN
BIBLIOTECA CIVICA PIRANO

KAZALO

1	UVOD	3
1.1	OSEBNA IZKAZNICA IN DEJAVNOSTI MESTNE KNJIŽNICE PIRAN	4
2	STROKOVNA IZHODIŠČA, ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE	6
2.1	ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE	6
2.2	STROKOVNA IZHODIŠČA	7
3	POS LANSTVO	10
4	VIZIJA	11
5	STRATEŠKA PODROČJA IN CILJI	12
5.1	BRALNA KULTURA IN BRALNA PISMENOST	12
5.1.1	Razvoj predbralne pismenosti	12
	<i>Knjižnična zbirka</i>	12
	<i>Prostor in oprema</i>	13
	<i>Zaposleni in kompetence</i>	13
5.1.2	Bralna kultura in bralna pismenost otrok in mladostnikov	13
	<i>Knjižnična zbirka</i>	14
	<i>Prostor in oprema</i>	14
	<i>Zaposleni in kompetence</i>	14
5.1.2	Bralna kultura in bralna pismenost odraslih	15
	<i>Knjižnična zbirka</i>	16
	<i>Prostor in oprema</i>	16
	<i>Zaposleni in kompetence</i>	16
5.2	PRIDOBIVANJE ZNANJA TER INFORMACIJSKO IN RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE	17
	<i>Knjižnična zbirka</i>	17
	<i>Prostor in oprema</i>	18
	<i>Zaposleni in kompetence</i>	18
5.3	DOMOZNANSKA DEJAVNOST	18
	<i>Knjižnična zbirka</i>	19
	<i>Prostor in oprema</i>	19
	<i>Zaposleni in kompetence</i>	19
5.4	SPODBUJANJE POVEZOVANJA, SODELOVALNE KULTURE IN USTVARJALNOST V LOKALNI SKUPNOSTI TER VKLJUČEVANJE V DRUŽBO	20
	<i>Knjižnična zbirka</i>	20
	<i>Prostor in oprema</i>	21
	<i>Zaposleni in kompetence</i>	21

5.5	INFORMACIJSKO SREDIŠČE LOKALNE SKUPNOSTI TER SEZNANJANJE Z JAVNIMI ZADEVAMI IN SPREMLJANJE AKTUALNEGA DOGAJANJA V DRUŽBI	21
	<i>Knjižnična zbirka</i>	22
	<i>Prostor in oprema</i>	22
	<i>Zaposleni in kompetence</i>	22
6	ZAKLJUČEK	23

1 UVOD

Mestna knjižnica Piran opravlja splošno knjižnično dejavnost kot javno službo na območju Občine Piran, ki je tudi njena ustanoviteljica. Knjižnica omogoča najširšemu krogu uporabnikov dostop do knjižničnega gradiva, knjižničnih storitev in dejavnosti v dveh enotah knjižnice: v osrednji knjižnici v Piranu in v krajevni knjižnici v Luciji. Kot knjižnica na dvojezičnem področju izvaja knjižnično dejavnost tudi za pripadnike italijanske narodne skupnosti.

Izhodišča za nadaljnji razvoj Mestne knjižnice Piran so kontinuiteta dosedanjega delovanja, tradicija in pridobljene strokovne izkušnje, zato bomo nadgrajevali že dosežene rezultate in cilje. Temeljni gradnik prihodnjega delovanja knjižnice bo njena proaktivna vloga v hitro spreminjajočem se lokalnem okolju in vedno novih izzivih razvijajoče se družbe. V ospredju bodo usmerjenost k uporabnikom, prepoznavanje in zadovoljevanje njihovih potreb ter zagotavljanje kvalitetnih in strokovnih storitev na učinkovit način. Za zagotavljanje sodobnejših in kvalitetnejših storitev bomo sledili razvojnim trendom knjižničarske stroke in zahtevam sodobne knjižnične prakse. Okrepili bomo sodelovanje in povezovanje knjižnice z različnimi organizacijami v lokalnem okolju, tudi z namenom načrtovanja, oblikovanja in ponujanja skupnih storitev za različne ciljne skupine prebivalcev, ki bodo vključevale prednosti vsakega partnerja. Prizadevali so bomo za učinkovito, ekonomično in racionalno delovanje, pridobivanje dodatnih virov financiranja z vključevanjem v različne projekte z vsebinami, ki se povezujejo z našo ponudbo.

Pričujoči strateški načrt temelji na Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028 (v nadaljevanju Strokovna priporočila), ki usmerjajo razvoj knjižnic in se nanašajo na organiziranost in delovanje knjižnične javne službe. Strokovna priporočila dajejo poudarek povezanosti splošne knjižnice z lokalno skupnostjo, saj le ta kot nosilec programa javne službe s knjižničnim gradivom in storitvami vpliva na kakovost življenja posameznika in lokalne skupnosti. Splošne knjižnice spodbujamo uporabo knjižnice in s tem dajemo prispevek k

razvoju znanja in kulture, poznavanju različnih pismenosti, k socialni strpnosti in širimo razvoj demokratičnega odločanja.

Strateški načrt Mestne knjižnice Piran za obdobje 2020-2024 je nastal z današnjim znanjem in na uresničevanje zastavljenih ciljev bo vplivalo veliko različnih dejavnikov, zato si bomo neprestano prizadevali za sprotno evalvacijo ter pustili odprte možnosti za posodobitve in prilagoditve na izzive, ki jih prinašajo spremembe tako v lokalnem kot širšem okolju in na različne potrebe uporabnikov v nenehno razvijajoči se družbi.

1.1 OSEBNA IZKAZNICA IN DEJAVNOSTI MESTNE KNJIŽNICE PIRAN

Ime javnega zavoda: Mestna knjižnica Piran

Ime javnega zavoda v italijanskem jeziku: Biblioteca civica Pirano

Sedež zavoda: Župančičeva ulica 4, Piran

Pravni status: javni zavod

Davčna številka: 31640567

Zavezanec za DDV: NE

Matična številka: 5052246000

Številka podračuna: SI01290-6030373441, odprt pri Banka Slovenije, Uprava za javna plačila

Organi in vodstvo knjižnice

Organa zavoda knjižnice sta direktor in svet zavoda, ki ga bo v skladu z ustanovitvenim aktom v mandatnem obdobju 2020-2024 sestavljalo 7 članov, in sicer:

- trije predstavniki ustanovitelja, katere izmed strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, financ in pravnih zadev imenuje Občinski svet ustanovitelja

- dva predstavnika uporabnikov oziroma zainteresirane javnosti, od katerih enega predlaga Društvo bibliotekarjev Primorske (DBP), enega predlaga Samoupravna skupnost italijanske narodnosti Piran, imenuje pa ju Občinski svet ustanovitelja
- dva (2) predstavnika delavcev zavoda, ki ju s tajnim glasovanjem izvolijo delavci zavoda

V skladu z 2. in 16. členom Zakona o knjižničarstvu Mestna knjižnica Piran opravlja naslednje dejavnosti:

- zbira, obdeluje in hrani knjižnično gradivo
- zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij
- oblikuje podatkovne zbirke in druge informacijske vire
- sodeluje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij
- pridobiva nove uporabnike knjižnice, jih izobražuje in informacijsko opismenjuje
- opravlja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo
- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture

Poleg naštetih dejavnosti se knjižnica zavzema za:

- kvalitetno in strokovno delo z uporabniki
- pridobitev finančnih sredstev za knjižnično dejavnost
- realizacijo nakupa knjižničnega gradiva po priporočilih in v okviru pridobljenih sredstev
- skrb za kakovostno izvajanje knjižničnih storitev ob upoštevanju etičnega kodeksa javnih uslužbencev in knjižničarjev
- skrb za kvalitetno izvajanje programa in nalog za uporabnike italijanske narodnosti
- sodelovanje z ustanovitelji in drugimi zavodi v okviru naše dejavnosti

2 STROKOVNA IZHODIŠČA, ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

2.1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

Najpomembnejši predpisi, ki opredeljujejo delovanje in financiranje knjižnice, so:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Mestna knjižnica Piran (Uradni list RS 68/16 in 59/17)
- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 s spremembami) in podzakonski predpisi:
 - Uredba o osnovnih storitvah knjižnice (Uradni list RS, št. 29/03 s spremembami)
 - Pravilnik o pogojih izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03 s spremembami)
 - Pravilnik o razvidu knjižnic (Uradni list RS, št. 105/03 s spremembami)
 - Pravilnik o izdaji dovoljenj za vzajemno katalogizacijo (Uradni list RS, št. 107/08)
 - Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/03)
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (ZOIPPub) (Uradni list RS, št. 69/06 in 86/09)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07–ZUJIK in UPB1, 56/08 in 4/10 in 20/11)
- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS št. 72/93 s spremembami in dopolnitvami)

Pri poslovanju knjižnico zavezujejo tudi drugi predpisi:

- Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02, s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 128/06, 16/08, 19/10 in 18/11)
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 in 114/06)
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – UPB3 in 68/08)
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB1)

- Računovodski standardi
- Kolektivna pogodba za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08, 86/08 in 3/09)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti (Uradni list RS, št. 45/04, 39/96, 40/97, 82/99, 102/00, 52/01, 64/01, 60/08, 61/08)
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF) (Uradni list RS, št. 40/12)
- Zakon o delovnih razmerjih ZDR-1 (Uradni list RS, št. 21/13)
- Predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu, požarne varnosti ter drugi akti

Temelje za pripravo strateškega načrta so predstavljali tudi naslednji dokumenti:

- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2018)
- Lokalni program kulture Občine Piran 2018-2021
- Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020
- Strategija kulturne dediščine Republike Slovenije 2020-2023
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev (1995)

2.2 STROKOVNA IZHODIŠČA

Izhodišča za pripravo strateškega načrta Mestne knjižnice Piran so ob odsotnosti nacionalne strategije za kulturo v Republiki Sloveniji in iztekajoči se Strategiji razvoja splošnih knjižnic Slovenije (2013-2020) predstavljala Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028. Slednji prinašajo nov, svež pogled na delovanje knjižnic v sodobni družbi, usmerjajo njihov razvoj, hkrati pa se dotikajo tudi področja organiziranosti in delovanja knjižnične javne službe. Z definicijo pojma knjižničnih vlog vpeljujejo drugačen pristop k

vrednotenju in spremljanju delovanja splošnih knjižnic, pri čemer upoštevamo kontekst posameznih lokalnih skupnosti. Knjižnična vloga poveže vse vidike posameznega področja delovanja v naravnost k določenemu cilju, pri čemer upošteva, da je za doseg ciljev potrebna ustrezna kombinacija različnih elementov delovanja knjižnice (zagotavljanje ustreznega gradiva, izvajanje različnih storitev v primernih prostorskih pogojih, z ustrežno opremo in usposobljenim osebjem, z upoštevanjem pravil poslovanja). Knjižnične vloge so opredeljene kot smernice za strateško načrtovanje knjižnice. V strateškem načrtu Mestne knjižnice Piran za obdobje 2020-2024 smo jih vključili oz. preoblikovali ter združili v posamezna strateška področja, kjer predstavljajo okvir za oblikovanje ustreznega odziva knjižnice na potrebe lokalne skupnosti in ugotavljanje uspešnosti delovanja. Pri vsakem strateškem področju so predstavljeni cilji, kazalci uspešnosti in potrebni viri (knjižnična zbirka, prostor in oprema, zaposleni in kompetence) za doseg zastavljenih ciljev. Pomemben premik je zaznati tudi v vrednotenju doseganja zastavljenih ciljev, saj se mora težišče ugotavljanja uspešnosti knjižnice premakniti z ugotavljanja števila izvedenih storitev na učinke, ki jih ima njena dejavnost na uporabnike.

Temelji nadaljnega razvoja knjižnice so kontinuiteta dosedanjega delovanja, tradicija in pridobljene strokovne izkušnje, zato bomo nadgrajevali že dosežene rezultate in cilje. Mestna knjižnica Piran opravlja knjižničarsko dejavnost kot javno službo s področja kulture za območje Občine Piran od leta 1956. Knjižnica že desetletje (od leta 2009) deluje na dveh lokacijah – v prenovljeni osrednji enoti knjižnice v Piranu ter krajevni knjižnici v Luciji. Obe enoti sta obravnavani enakovredno, skozi celo koledarsko leto imata isti urnik s povprečno odprtostjo 50 ur tedensko. Uporabnikom je omogočena brezplačna dostava gradiva iz druge enote in vračilo gradiva v katerokoli enoto.

Že v predhodnem strateškem načrtu so bile podane ugotovitve, da je knjižnica v Piranu premajhna, da bi ustrezala zahtevam za osrednjo knjižnico na območju občine Piran, saj ne omogoča postavitve ustreznega obsega gradiva, nima vseh funkcijskih površin oz. prostorov in ne ustreza kriteriju največje dostopnosti oz. gravitacijskega območja občine. Knjižnica je zato

predlagala ustanoviteljici, da razmišlja o lucijski knjižnici kot o osrednji knjižnici Občine Piran in predvidi trajno rešitev za knjižnico v prostorskih aktih, ki se bodo sprejemali na območju Lucije. V ta namen so bili za ustanoviteljico pripravljene tudi ustrezni izračuni za prostorska oziroma programska izhodišča. (Strateški načrt Mestne knjižnice Piran 2014-2019, str. 7).

Analiza lokalnega okolja prikazuje dokaj konstantno število prebivalcev, ki živijo na območju občine Piran, z manjšimi odstopanji med posameznimi leti bodisi navzgor bodisi navzdol, in sicer med 17.640 in 17.880. Rahel trend naraščanja števila prebivalstva je zaznati v manjših vaških naseljih na obrobju občine, medtem ko demografski statistični podatki za obdobje zadnjega desetletja kažejo, da v piranski občini največ prebivalcev živi v naselju Lucija, ki se nahaja na stičišču urbanega in ruralnega območja. Lucija, je zaradi ugodnega prometnega in parkirnega režima v primerjavi s Piranom lažje dostopna tudi tistim, ki živijo v bližnjih naseljih in vaseh in je tako dostopna najširšemu krogu lokalnih prebivalcev. Tudi objektivni, sistemski statistični podatki, ki jih zbira knjižnica, prikazujejo večjo uporabo lucijske enote. Razmerje med enotama v izposoji je v zadnjih letih Piran 40% in Lucija 60%. Navedeni podatki govorijo v prid temu, da je potrebno nadaljevati s prizadevanji za vzpostavitev lucijske enote kot osrednje knjižnice piranske občine ter njeno primernejšo umestitev v lokalni prostor z zagotovitvijo ustrežnejše, bolj dostopne in frekventne lokacije oz. vsaj posodobitvijo in pridobitvijo ustreznega večnamenskega prostora.

Lokacija v prostorih Trgovsko-poslovnega centra v Luciji je bila ob selitvi knjižnice v letu 2014 mišljena kot začasna rešitev, saj prostori niso namensko načrtovani in ne nudijo vseh standardnih funkcionalnosti. Največjo pomanjkljivost predstavlja odsotnost večnamenskega prostora za izvajanje dogodkov, prireditvev, pravljličnih ur, ki jih moramo sedaj izpeljevati po zaprtju knjižnice s preurejanjem čitalnice v prireditveni prostor. Prav tako nimamo računalniške učilnice ali ustreznega prostora, v katerem bi organizirali skupinska izobraževanja in delavnice, zato nam je oteženo kvalitetno nudenje podpore formalnemu in neformalnemu izobraževanju na vseh stopnjah ter spodbujanje vseživljenjskega učenja. Pogrešamo tudi manjši prostor za hranjenje

tehničnih pripomočkov, stolov za prireditve in pomožne opreme (skladišče). Prostori se nahajajo v drugem nadstropju Trgovsko poslovnega centra in so skriti »pogledom z ulice«, naključni obiskovalec vanje ne more zaiti, uporabniki morajo namensko načrtovati obisk knjižnice, kar vsekakor vpliva na manjši obisk in oteženo nagovarjanje potencialnih uporabnikov.

3 POSLANSTVO

Poslanstvo Mestne knjižnice Piran je večplastno: knjižnica je izobraževalno, informacijsko in kulturno središče ter socialno stičišče za posameznike, skupine in organizacije, ki delujejo na območju piranske občine.

Smo javna ustanova, ki vsem brez omejitev omogoča dostop do virov znanja in informacij ter vseh vsebin svojih zbirk za odrasle in otroke. V okviru poslanstva opravljamo pomembno izobraževalno in socialno funkcijo, s tem ko nudimo podporo formalnemu in neformalnemu izobraževanju na vseh stopnjah, spodbujamo vseživljenjsko učenje ter ponujamo vsebine, ki omogočajo kakovostno preživljanje prostega časa. Spodbujamo razvoj bralne kulture in različnih oblik pismenosti pri vseh generacijah ter z svojimi storitvami skrbimo za vključenost ranljivih skupin prebivalstva.

Knjižnica deluje kot informacijsko središče, saj posreduje in omogoča dostop do različnih informacijskih virov in informacij, ki so nastale v lokalni skupnosti ali so zanjo pomembne. Z zbiranjem, trajnim hranjenjem in posredovanjem domoznanskega gradiva in informacij skrbimo za ohranjanje zgodovinske, kulturne in naravne dediščine na našem območju.

Mestna knjižnica Piran deluje na narodnostno mešanem območju, zato spodbuja medkulturno izmenjavo in dialog, vzpostavlja različne oblike sodelovanja s pripadniki italijanske narodne

skupnosti ter krepiti posameznikove sposobnosti za strpno sobivanje na narodnostno mešanem območju.

Knjižnica bo pri izvajanju svoje dejavnosti še naprej uveljavlja načelo, da je prost in neomejen dostop do znanja, duhovnih dobrin, kulture in informacij temelj za razvoj posameznika in demokratične družbe. V skladu s svojimi cilji ter možnostmi si bomo prizadevali zagotavljati uporabnikom najvišjo možno kakovost, dostopnost, učinkovitost ter raznovrstnost storitev.

4 VIZIJA

Glavno vodilo Mestne knjižnice Piran bo usmerjenost k uporabnikom in zagotavljanje kakovostnih in sodobnih knjižničnih storitev za vse generacije. Spremljali bomo zadovoljstvo naših uporabnikov, prilagajali naše storitve njihovim potrebam, si prizadevali za njihovo zaupanje in splošen ugled knjižnice v družbi. Knjižnica bo prevzemala proaktivna vlogo s hitrim odzivanjem na zahteve v okolju, spremljanjem potreb in interesov ter poznavanjem prioritiet prebivalstva v lokalni skupnosti.

Delovanje na narodnostno mešanem območju bo še naprej povezovalni dejavnik in hkrati priložnost ter izziv, da dokažemo, da so jezikovne, kulturne in družbene raznolikosti vrednota, ki prinaša pestrost in bogati naš življenjski prostor.

5 STRATEŠKA PODROČJA IN CILJI

5.1 BRALNA KULTURA IN BRALNA PISMENOST

5.1.1 Razvoj predbralne pismenosti

⇒ CILJI

- ozaveščanje staršev in organizacij o pomenu razvoja predbralne pismenosti za razvoj otroka v dobrega bralca
- vzpostavitev in spodbujanje družinskega branja
- zagotavljanje in promocija kvalitetnega knjižničnega gradiva za predšolske otroke

⇒ KAZALCI USPEŠNOSTI

- povečan delež in število predšolskih otrok, ki so člani knjižnice
- povečano število obiskov otroškega oddelka
- povečan delež izposoje knjižničnega gradiva za otroke
- udeležba in odziv staršev na dogodkih/usposabljanjih
- večje število organiziranih obiskov vrtcev

⇒ POTREBNI VIRI

Knjižnična zbirka

- knjižnica bo zagotavljala ustrezen izbor kakovostnega knjižničnega gradiva, namenjenega predšolskim otrokom (zlasti posodobitev zbirke kartonk, nabava kvalitetnih slikanic in dopolnjevanje zbirke didaktičnih igrač ter avdiovizualnega gradiva)
- redno dopolnjevanje in vrednotenje zbirke: obrat, vizualni pregled (reden odpis na podlagi ustreznih kriterijev), starost zbirke (v skladu s strokovnimi priporočili naj bi bilo 30 % enot knjižnične zbirke mlajše od 5 let)
- o uvrstitvi darov v zbirko odloča nabavna komisija, o izločanju gradiva odpisna komisija

- redna nabava bo vključevala tudi ustrezno knjižnično gradivo za pripadnike narodnih manjšin in drugih jezikovnih skupin, namenjeno temu starostnemu obdobju

Prostor in oprema

- knjižnica mora v sodelovanju z lokalno skupnostjo pridobiti ustrezne prostore za izvajanje dogodkov (pravljica soba, igralni kotiček, prostor za usposabljanja, predavanja ipd.)

Zaposleni in kompetence

- izobraževanje zaposlenih za pridobivanje kompetenc in sposobnosti vrednotenja knjižničnega gradiva za otroke, poznavanje otroške literature in načinov razvoja predbralne pismenosti.
- obvladovanje veščin pisne in ustne komunikacije pri delu z otroki in starši (pomoč in svetovanje pri izbiri gradiva)
- poznavanje osnovnih pedagoških metod za delo z otroki

5.1.2 Bralna kultura in bralna pismenost otrok in mladostnikov

⇒ CILJI

- spodbujanje branja za intelektualni, čustveni, socialni in jezikovni razvoj otrok in mladostnikov,
- krepitev pozitivnega odnosa do branja ter kakovostno preživljanje prostega časa
- spodbujanje otrok in mladostnikov k samostojnosti in kritičnemu razmišljanju
- zagotavljanje in promocija kvalitetnega knjižničnega gradiva (Zlate hruške)
- prehod na postavitev knjižničnega gradiva po bralnih stopnjah in opustitev postavitve CPM
- vključevanje v projekte, ki spodbujajo bralno kulturo in bralno pismenost otrok ter mladostnikov na nacionalni in regionalni ravni
- oblikovanje komisije za usklajeno načrtovanje dogodkov in razstav v obeh enotah knjižnice

⇒ *KAZALCI USPEŠNOSTI*

- povečan delež otrok in mladostnikov, ki so člani knjižnice
- povečano število obiskov otroškega in mladinskega oddelka
- povečan delež izposoje knjižničnega gradiva za otroke in mladostnike
- večje število organiziranih obiskov izobraževalnih institucij

⇒ *POTREBNI VIRI*

Knjižnična zbirka

- knjižnica bo zagotavljala ustrezen izbor kakovostnega knjižničnega gradiva, namenjenega otrokom in mladostnikom
- redna nabava bo vključevala tudi ustrezno knjižnično gradivo za pripadnike narodnih manjšin in drugih jezikovnih skupin
- redno dopolnjevanje in vrednotenje zbirke: obrat, vizualni pregled (reden odpis na podlagi ustreznih kriterijev), starost zbirke (v skladu s strokovnimi priporočili naj bi bilo 30 % enot knjižnične zbirke mlajše od 5 let)
- o uvrstitvi darov v zbirko odloča nabavna komisija, o izločanju gradiva odpisna komisija

Prostor in oprema

- knjižnica mora v sodelovanju z lokalno skupnostjo pridobiti ustrezne prostore za izvajanje dogodkov (prostor za individualno in skupinsko učenje, usposabljanja, predavanja, družabni kotiček ipd.)
- posodobitev opreme za uporabo gradiva in računalniške opreme, namenjene uporabnikom v tej starostni skupini (računalniške delovne postaje)

Zaposleni in kompetence

- izobraževanje zaposlenih za pridobivanje kompetenc in sposobnosti vrednotenja knjižničnega gradiva za otroke, poznavanje otroške in mladinske literature

- obvladovanje veščin pisne in ustne komunikacije pri delu z otroki in starši (pomoč in svetovanje pri izbiri gradiva)
- poznavanje osnovnih pedagoških metod za delo z otroki in mladostniki

5.1.3 Bralna kultura in bralna pismenost odraslih

⇒ CILJI

- upravljanje knjižnične zbirke glede na potrebe prebivalcev lokalne skupnosti in dostopne vire informacij
- priprava in redna evalvacija dokumenta o knjižnični politiki upravljanja s knjižnično zbirko
- zagotavljanje in promocija kvalitetnega knjižničnega gradiva
- aktivno sodelovanje pri različnih bralnih projektih za promocijo ter dvig bralne kulture in bralne pismenosti (npr. Primorci beremo, Dobre knjige...)
- omogočanje in spodbujanje različnih oblik izmenjav bralnih izkušenj ob upoštevanju različnih ravni bralne pismenosti in bralnih sposobnosti posameznikov
- spodbujanje branja za kot estetske, etične, spoznavne, terapevtske in sprostitvene izkušnje ter kakovostno preživljanje prostega časa
- oblikovanje komisije za usklajeno načrtovanje dogodkov in razstav v obeh enotah knjižnice

⇒ KAZALCI USPEŠNOSTI

- povečano število sodelujočih v projektih
- povečan delež in število članov ter uporabnikov knjižnice
- povečan delež izposoje knjižničnega gradiva
- udeležba na dogodkih in odziv udeležencev nanje

⇒ *POTREBNI VIRI*

Knjižnična zbirka

- ustrezen izbor kakovostnega knjižničnega gradiva, ki ustreza različnim bralnim potrebam ciljne skupine v lokalni skupnosti
- redno dopolnjevanje in vrednotenje zbirke: obrat (potrebno je povečanje obrata npr. z nakupom več izvodov iskanega naslova), vizualni pregled (reden odpis na podlagi ustreznih kriterijev), starost zbirke (v skladu s strokovnimi priporočili naj bi bilo 30 % enot knjižnične zbirke mlajše od 5 let)
- o uvrstitvi darov v zbirko odloča nabavna komisija, o izločanju gradiva odpisna komisija
- dostopnost in ustrezen nabor gradiva za uporabnike s posebnimi potrebami (povečan tisk, lažje berljivo gradivo, fizično lažje knjige, zvočne knjige ipd.)
- nabava knjižničnega gradiva za pripadnike narodnih manjšin in drugih jezikovnih skupin

Prostor in oprema

- knjižnica mora v sodelovanju z lokalno skupnostjo pridobiti ustrezne prostore za izvajanje dogodkov (prostor za prireditve, usposabljanja, predavanja, druženje ipd.)
- posodobitev opreme za uporabo gradiva in računalniške opreme
- prenova spletne strani in nudenje drugih storitev v spletnem okolju

Zaposleni in kompetence

- kompetence in sposobnosti za prepoznavanje različnih potreb bralcev
- obvladovanje veščin pisne in ustne komunikacije s člani in uporabniki
- poznavanje klasičnih del nacionalne in svetovne literature ter aktualne založniške produkcije

5.2 PRIDOBIVANJE ZNANJA TER INFORMACIJSKO IN RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE

⇒ CILJI

- spremljanje izobraževalnih potreb in izvajanje izobraževalnih oblik v knjižnici in lokalni skupnosti
- podpora vseživljenjskemu učenju za pridobivanje novih znanj, kompetenc, spretnosti in veščin uporabnikov
- knjižnica sama ali v sodelovanju z zunanjimi izvajalci organizira in izvaja izobraževanja za razvoj informacijske in računalniške pismenosti
- poglobljanje individualnega usposabljanja za uporabo Cobissa, Biblosa (nakup bralnikov), e-virov
- na enem računalniku v vsaki enoti za uporabnike je potrebno namestiti ustrezen programski paket
- promocija knjižnice kot organizacije, ki je podpora prebivalcem pri vseživljenjskem učenju in formalnem ter neformalnem izobraževanju

⇒ KAZALCI USPEŠNOSTI

- število obiskov knjižnice za namen učenja in izvedba ter udeležba na usposabljanjih
- obrat knjižničnega gradiva po vrsti /tematski skupini gradiva
- zavedanje uporabnikov o knjižnici kot ustanovi, ki podpira vseživljenjsko učenje
- pozitivni učinki oz. pridobljena nova znanja uporabnikov

⇒ POTREBNI VIRI

Knjižnična zbirka

- ustrezen izbor kakovostnega strokovnega knjižničnega gradiva
- izbor kakovostnih in verodostojnih informacijskih virov ter referenčne zbirke z vseh področij

Prostor in oprema

- knjižnica mora v sodelovanju z lokalno skupnostjo pridobiti ustrezne prostore ter strojno opremo za izvajanje skupinskih usposabljanj ter prostor za predavanja (npr. računalniška učilnica ali predavalnica s prenosniki, tabličnimi računalniki ipd.)

Zaposleni in kompetence

- obvladovanje procesa iskanja, vrednotenja, uporabe informacijskih virov in informacij
- poznavanje procesa referenčnega pogovora, učenja in pedagoško andragoških metod

5.3 DOMOZNANSKA DEJAVNOST

⇒ CILJI

- spodbujanje zanimanja za lokalno okolje in poznavanje pomena zgodovine, tradicije, kulturne in naravne dediščine v lokalni skupnosti
- krepitev in večja prepoznavnosti domoznanske dejavnosti s promocijo domoznanske zbirke in dejavnosti v lokalnem okolju in širše
- dobro organizirano domoznansko gradivo, večji izbor, povečana dostopnost gradiva za uporabnike, npr. izgradnja domoznanskega digitalnega arhiva s tematsko ureditvijo in smiselno vsebinsko organizacijo (albumi in digitalizirane razglednice, digitalizacija primerne gradiva, digitalizacija člankov iz tiskane periodike ipd.)
- aktualna in retrospektivna obdelava domoznanskega gradiva
- večja dostopnost domoznanskega gradiva MKP v digitalnem okolju z aktivnim sodelovanjem na domoznanskih portalih ter vključevanjem v lokalne, regionalne in nacionalne domoznanske projekte
- krepitev sodelovanja z uporabniki, izvajanje personaliziranih storitev, raznovrstno posredovanje domoznanskih informacij uporabnikom

⇒ *KAZALCI USPEŠNOSTI*

- uporaba in izposoja domoznanskega gradiva
- obiskanost domoznanskih portalov oziroma spletnih vsebin, ki jih objavlja knjižnica
- velikost in obseg digitaliziranih vsebin
- število in obiskanost domoznanskih prireditev in razstav
- publikacije, članki, seminarske naloge, diplomska dela idr., pripravljene na podlagi domoznanskega gradiva in informacij

⇒ *POTREBNI VIRI*

Knjižnična zbirka

- načrtno pridobivanje domoznanskega gradiva in ohranjanje ter vzpostavljanje novih partnerstev pri pridobivanju domoznanskih vsebin

Prostor in oprema

- skrb za pravilno zaščito in hranjenje gradiva ter nabava ustrezne opreme za hranjenje gradiva glede na posebnosti gradiva optimizacija in prilagoditev

Zaposleni in kompetence

- obvladovanje procesa iskanja in vrednotenja informacij ter referenčnega pogovora
- poznavanje in aktivno vključevanje v življenje v lokalnem okolju
- pozitiven odnos in zavedanje o pomenu domoznanstva za prebivalce

5.4 SPODBUJANJE POVEZOVANJA, SODELOVALNE KULTURE IN USTVARJALNOST V LOKALNI SKUPNOSTI TER VKLJUČEVANJE V DRUŽBO

⇒ CILJI

- spodbujanje in krepitev različnih oblik sodelovanja med pripadniki slovenskega naroda in italijanske narodne skupnosti ter razvijanje sposobnosti za življenje na narodnostno mešanem območju
- povezovanje in sodelovanje z različnimi organizacijami, društvi, ustanovami v lokalnem okolju in širše
- povezovanje prebivalcev in njihovo vključevanje v družbeno življenje za doseganje enakosti
- podpora in ozaveščanje prebivalcev lokalne skupnosti pri uresničevanju socialnih, državljskih in drugih pravic
- izvajanje dejavnosti za večjo povezanost in vključenost ranljivih skupin prebivalcev (starejši, brezposelni, socialno ogroženi, uporabniki s posebnimi potrebami, etnične skupine), v družbo, ter njihovo vključevanje v uporabo storitev knjižnice
- podpora priseljencem pri učenju slovenskega jezika, spoznavanju slovenske kulture in družbene ureditve

⇒ KAZALCI USPEŠNOSTI

- število in obiskanost dogodkov (delavnice, tečaji predavanja), razstav z namenom povezovanja prebivalcev in vključevanja ranljivih skupin prebivalcev v družbo
- število in delež uporabnikov ki so z gradivom ali dejavnostmi knjižnice osvojili nove veščine, okrepili pripadnost skupnosti, uveljavili svoje pravice, razširili socialno mrežo, osvojili znanje slovenskega jezika ipd.

⇒ POTREBNI VIRI

Knjižnična zbirka

- načrtno pridobivanje knjižničnega gradiva za ranljive skupine prebivalcev

Prostor in oprema

- knjižnica mora v sodelovanju z lokalno skupnostjo pridobiti ustrezne prostore ter strojno opremo za izvajanje skupinskih usposabljanj ter prostor za predavanja (npr. računalniška učilnica ali predavalnica s prenosniki, tabličnimi računalniki, ipd.)

Zaposleni in kompetence

- obvladovanje veščin pisne in ustne komunikacije s člani in uporabniki, s poudarkom na ranljivih skupinah uporabnikov
- organizacijske sposobnosti za načrtovanje in izvedbo različnih dogodkov
- poznavanje potreb uporabnikov s posebnimi potrebami in dela z njimi
- obvladovanje socialnih veščin ter razvit socialni čut in empatija

5.5 INFORMACIJSKO SREDIŠČE LOKALNE SKUPNOSTI TER SEZNANJANJE Z JAVNIMI ZADEVAMI IN SPREMLJANJE AKTUALNEGA DOGAJANJA V DRUŽBI

⇒ *CILJI*

- knjižnica daje podporo prebivalcem ter organizacijam v lokalni skupnosti pri pridobivanju, vrednotenju in uporabi informacij z različnih področij
- ozaveščanje prebivalcev o javnih zadevah in njihovo vključevanje v procese odločanja ter izmenjavo mnenj
- omogočen dostop do informacij o delu javnih oblasti, veljavnih dokumentov in predpisov ter svetovanje pri le teh

⇒ *KAZALCI USPEŠNOSTI*

- obrat knjižničnega gradiva po vrsti /tematski skupini gradiva

- število in delež uporabnikov, ki so z gradivom ali dejavnostmi knjižnice pridobili zelene informacije
- število obiskov spletnih informacijskih virov

⇒ *POTREBNI VIRI*

Knjižnična zbirka

- načrtno pridobivanje knjižničnega gradiva za oblikovanje referenčne zbirke
- dostop do kvalitetnih digitalnih/spletnih informacijskih virov
- kvaliteten izbor informativne periodike, strokovnih in znanstvenih revij

Prostor in oprema

- posodobitev spletne strani in nudenje podpore sinhroni in asinhroni komunikaciji med knjižnico in uporabniki

Zaposleni in kompetence

- obvladovanje procesa iskanja informacij in referenčnega pogovora
- obvladovanje veččin pisne in ustne komunikacije s člani, uporabniki, javnimi ustanovami in organizacijami
- znanje za pripravo spletnih vodičev knjižnice, organizacijo in vodenje javnih razprav

6 ZAKLJUČEK

Mestna knjižnica Piran bo v strateškem obdobju 2020-2024 morala zavzeti proaktivno držo, se uspešno in pravočasno odzivati na spremembe in razmere tako v lokalnem kot širšem (globalnem) okolju ter se prilagajati potrebam sodobne družbe pa tudi aktualni socialni in ekonomski situaciji v Sloveniji. Pri tem bo morala upoštevati zlasti dejavnike zunanjega okolja, ki vplivajo na njeno delovanje in razvoj, kot so:

- spreminjajoča se demografska slika (na podlagi analize statističnih podatkov je zaznaven trend večanja deleža starejše populacije 65+, viša se upokojitvena starost)
- naraščajoča potreba prebivalcev po vseživljenjskem učenju, saj je v sodobni družbi znanje tudi konkurenčna prednost
- delovanje na dvojezičnem območju v multikulturni družbi je izziv in priložnost za krepitev medsebojnih odnosov, pospeševanje dialoga, preseganje razlik in hkrati spoznavanje pestre palete kulturnih raznolikosti vseh prebivalcev občine
- hitro razvijajoče se digitalno okolje z razvojem informacijske in komunikacijske tehnologije, ki na eni strani knjižnici omogoča modernizacijo, večji doseg in dostopnost njene dejavnosti, vendar jo hkrati sooča s konkurenco drugih informacijskih ponudnikov. Poleg tega na zunanje tehnološko okolje knjižnica nima vpliva, prisiljena je slediti trendom, se prilagajati na spremenjene razmere in iskati svoj prostor v družbi in lokalnem okolju. Razmerje med uporabo tiskanih virov proti elektronskim, predvsem med mladimi, bodo za knjižnico pomembna izhodišča za razvoj novih storitev
- v lokalnem okolju delujejo številni ponudniki različnih kulturnih in izobraževalnih vsebin, zato mora knjižnica zagotavljati prepoznavnost, premišljeno dopolnjevati ponudbo v lokalnem prostoru in se povezovati z drugimi institucijami z namenom zagotavljanja kvalitetne in raznovrstne ponudbe
- v sodobni družbi se že dalj časa zaznava povečan delež socialno šibkega prebivalstva, kar narekuje potrebo po krepitvi socialne vloge knjižnice in njeno vztrajanje pri zagotavljanju

enakopravnega dostopa do dobrin, kot so informacije, znanje, možnost vključevanja v različne interesne skupine in kvalitetno preživljanje prostega časa

- napoved Občine Piran in pristop h kandidaturi za Evropsko prestolnico kulture leta 2025 je odlična priložnost za sodelovanje in povezovanje med lokalnimi institucijami in širše v prostoru z namenom krepitev prepoznavnosti in pomena knjižnične dejavnosti za razvoj sodobne družbe na kulturnem področju in hkrati priložnost za posodobitev in razvoj ustrezne knjižnične infrastrukture.

Knjižnica pušča odprte možnosti za dopolnitev, prilagoditev in spremembo strateškega načrta v skladu s spremenjenimi okoliščinami, družbenimi razmerami in predvsem morebitnimi novimi strokovnimi podlagami in izhodišči, ki bodo nastali s sprejemom nacionalne strategije za kulturo, novo strategijo razvoja slovenskih splošnih knjižnic ali spremembo Lokalnega programa kulture Občine Piran.

Piran, december 2019

Direktorica

mag. Patricija Višnjevec

